

Raport de dezvoltare sustenabilă a Universității Babeș–Bolyai

2018

CUPRINS

CUPRINS	2
1. PREAMBUL	3
2. CONTEXTUL INTERNAȚIONAL	4
3. CONTEXTUL UNIVERSITĂȚII BABEŞ-BOLYAI	5
3.1. Tipuri de programe academice	5
3.2. Direcții și programe de cercetare	6
3.3. Burse studențești	7
3.4. Facilități de cazare și masă	7
3.5. Facilități de studiu	8
3.6. Servicii sociale, medicale și de transport, servicii culturale	9
3.7. Grădini botanice și zone verzi în cadrul UBB	10
4. STRATEGII ȘI ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILĂ ÎN CADRUL UBB	12
4.1. Strategia UBB Goes Green	12
4.2. Comisia de Biodiversitate și Dezvoltare Sustenabilă	13
4.3. Implementarea strategiei de dezvoltare sustenabilă	14
5. FINALITĂȚI ȘI DIRECȚII STRATEGICE DE ACȚIUNE	16
5.1. Rezultate și indicatori	16
5.2. Obiective pe termen lung	17
5.3. Plan de acțiune	18

1. PREAMBUL

Universitatea Babeș-Bolyai și-a asumat, prin Planul strategic pentru intervalul 2016-2020, rolul de instituție academică cu priorități subscrise ideii de continuitate, competitivitate și excelență. Universitatea își asumă responsabil și activ rolul major de a oferi societății absolvenți competenți, formați într-un mediu universitar caracterizat de orientarea spre cunoaștere, inovare și cooperare.

Astfel, având în vedere nevoia pentru implementarea unor politici verzi (*Green policy*) la nivel instituțional, în conformitate cu politicile naționale și internaționale care vizează asigurarea unei dezvoltări sustenabile, protecția mediului, respectiv ocrotirea naturii, Universitatea Babeș-Bolyai a decis în 2016, prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 21036/31.10.2016, adoptarea programului „UBB pentru Dezvoltarea Sustenabilă” (*UBB Goes Green*). Programul este menit să angreneze UBB în mișcarea internațională mai largă legată de dezvoltare sustenabilă și să conducă la implementarea unor politici care vor

reduce impactul antropic asupra mediului înconjurător.

În același ordine de idei a fost înființată în 2018, printr-o hotărâre a Consiliului de Administrație al UBB și *Comisia de Biodiversitate și dezvoltare sustenabilă*.

Prezentul raport trece în revistă toate acele măsuri pe care Universitatea Babeș-Bolyai le-a adoptat pentru implementarea politicilor de dezvoltare sustenabilă și formulează recomandări privind acțiunile care trebuie întreprinse în vederea atingerii obiectivelor formulate în programul UBB Goes Green. Totodată este prezentat și cadrul academic, programele, măsurile, serviciile și facilitățile oferite de către UBB mediului academic. Toate acestea creează cadrul favorabil pentru promovarea politicilor de dezvoltare sustenabilă.

Documentul se raportează la exigențele și prioritățile impuse atât la nivel european cât și național, cu privire la politicile de dezvoltare sustenabilă.

2. CONTEXTUL INTERNACIONAL

Argumente pentru necesitatea abordării strategice a problematicii dezvoltării sustenabile se conturează și din perspectiva dezideratelor, imperativelor și recomandărilor pentru învățământul superior existente în agendele și documentele oficiale ale Uniunii Europene și ale Organizației Națiunilor Unite. Astfel, unul dintre obiectivele naționale Orizont 2030 este „*situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și*

pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.” (Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030, p.89).

La nivel internațional, importanța introducerii principiilor dezvoltării sustenabile în procesul educațional este susținută și de Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (UNECE), care a adoptat o Strategie a Educației pentru Dezvoltare Sustenabilă, iar realizarea obiectivelor acesteia este monitorizată periodic.

3. CONTEXTUL UNIVERSITĂȚII BABEŞ-BOLYAI

UBB este o universitate cu profil internațional, demonstrând excelență în predare și cercetare, cu un mediu academic stimulativ, care asigură oportunități excelente de studiu și de integrare a absolvenților pe piața muncii. Universitatea contribuie, prin inovare avansată, la o societate bazată pe cunoaștere, care asigură o calitate crescută a vieții oamenilor. Datorită politicilor interne adoptate și a exigențelor manifestate, Universitatea Babeș-Bolyai a primit în 2018 oficial statutul de universitate de 4 stele în cadrul evaluării QS Star, consolidându-și poziția de universitate internațională de excelență. UBB se află consecvent în primele poziții în țară în diferitele ierarhizări internaționale de la Times Higher Education la QS. În consecință, în cadrul meta-rankingului elaborat de

către Asociația Ad Astra în anul 2018, UBB se situează pe primul loc între universitățile românești cu vizibilitate internațională

Universitatea Babeș-Bolyai este totodată cea mai mare universitate din țară ca număr de studenți (40893), care oferă o serie de specializări la nivel licență, masterat și doctorat. UBB dispune de cea mai mare rețea de extensii academice din țară (13 locații împreună cu facultățile de teologie), precum și de o rețea impresionantă de campusuri din Cluj-Napoca.

Universitatea are 21 de facultăți, dintre care Facultatea de Știință și Ingineria Mediului își dedică integral activitatea didactică și de cercetare temelor legate de dezvoltare sustenabilă.

3.1. Tipuri de programe academice

Universitatea Babeș-Bolyai este prin definiție o universitate multiculturală, oferind 242 de programe de studii de nivel licență în limbile română (147), maghiară (70), germană (10). În același timp, UBB are în ofertă și specializări în limbi de circulație internațională: engleză (14) și franceză (1). Programele de licență sunt

completate de programe de masterat ale liniilor constituente. Institutul de Studii Doctorale al universității are în componență școli doctorale care acoperă fiecare domeniu al studiilor universitare.

În afară de programe cu frecvență, în cadrul UBB funcționează o serie de programe de învățământul la

distanță (nivel licență) și programe cu frecvență redusă (nivel masterat). Aceste programe vin în sprijinul persoanelor care doresc continuarea studiilor, însă nu au posibilitatea de a se afla în campusul universitar. Păstrând principiul egalității de șanse, în fiecare sesiune de admitere sunt alocate locuri pentru persoanele de etnie romă.

În oferta UBB se află un număr mare de programe care adreseză în mod direct probleme de dezvoltare sustenabilă, mai ales în cadrul facultăților de Biologie și Geologie (de ex. *Ecologie și protecția mediului* BSc, *Ecologie terestră și acvatică* MSc,

Ecologie sistemică și conservare MSc), Știința și Ingineria Mediului (de ex. *Știința mediului* BSc, *Ingineria mediului* BSc, *Gestiunea și protecția mediului* MSc, *Ingineria valorificării deșeurilor* MSc, *Dezvoltarea sustenabilă și managementul mediului* MSc), Geografie (*Geografia turismului* BSc, *Ecoturism și dezvoltare durabilă* MSc), Chimie (*Ingineria materialelor și protecția mediului* MSc), Științe Economice și Gestiunea Afacerilor (*Economia agroalimentară și a mediului* BSc), Studii Europene (*Evaluarea dezvoltării regionale* MSc), etc.

3.2. Direcții și programe de cercetare

Universitatea Babeș-Bolyai a dezvoltat direcții de cercetare și proiecte pe tema dezvoltării sustenabile în cadrul a mai multor Facultăți. Aceste programe de cercetare abordează o gamă largă de probleme legate de dezvoltare sustenabilă, de ex. emisiile de dioxid de carbon, surse alternative de energie, cataliza și biocataliza, materiale neconvenționale, analize de risc, managementul dezastrelor, dezvoltarea sustenabilă a peisajului, conservarea anumitor populații periclitante, schimbări climatice și efectele lor etc.

Universitatea dispune și de centre de cercetare care oferă platformă fizică, infrastructura necesară pentru aceste cercetări: Institutul de Cercetare pentru Sustenabilitate și Managementul Dezastrelor Bazat pe Calcul de Înaltă Performanță (ISUMADECIP), Centrul 3B – Biologie sistemică, Biodiversitate și Bioresurse, Institutul Cercetare-Dezvoltare-Inovare în Științele Naturale Aplicate, Institutul de Cercetări Interdisciplinare în Bio-Nano-Științe.

3.3. Burse studențești

Universitatea acordă mai multe tipuri de burse studenților săi. În primul rând, există bursele de performanță și de merit, care se acordă studenților cu mediile cele mai mari din fiecare an și respectiv facultate. Astfel, fiecare facultate sau program de studii își împarte bugetul astfel încât numărul studenților care beneficiază de o astfel de bursă poate să difere de la o facultate la alta.

Există totodată bursele speciale pentru activitatea științifică, pentru activitatea sportivă și pentru activitatea cultural-artistică de excelență a studenților.

Studenții din anul I pot primi bursa „Merit Olimpic Internațional”, dacă în calitate de elev în clasa a XII-a

au participat la olimpiade școlare internaționale și s-au situat pe unul dintre primele 3 locuri. Există totodată burse contractuale de studiu pentru studenții cu domiciliul în mediul rural și bursele de ajutor social.

Universitatea acordă și burse private, precum bursele Ursus „*Studenți pentru comunitate*” sau „*Bursa de studiu privată Kaufland*”, pentru studenții liniei germane. Aceste burse se acordă pentru activitatea extra-curriculară, de voluntariat a studenților.

Bursele de excelență în activitate științifică se acordă și pentru teme de dezvoltare sustenabilă.

3.4. Facilități de cazare și masă

Universitatea oferă locuri de cazare în căminele proprii studenților care provin din alte localități. Acestea sunt renovate și izolate termic, oferind confort și reducând considerabil costurile de întreținere.

Există patru campusuri ale UBB în Cluj-Napoca, iar fiecare pune la dispoziția studenților un număr diferit de locuri. În campusul Hașdeu există 4300 de locuri pentru studenții UBB.

Acestea sunt distribuite în 13 cămine de 2 până la 5 locuri în cameră. Campusul Economică oferă 704 locuri, distribuite în 2 cămine, de câte 3 locuri în fiecare cameră, acestea având baie proprie și oficiu pe fiecare palier. Există posibilități de cazare și în Parcul Sportiv „Iuliu Hațieganu” în căminul Sport XXI, unde sunt disponibili 270 de locuri în camere de câte 3 persoane, cu baie proprie, precum și în campusul

Facultății de Teologie Ortodoxă. De asemenea, extensiile universitare de la Bistrița și Sighetu Marmației oferă facilități de cazare pentru studenți.

Distribuirea locurilor se face pe baza notei de la admitere pentru anul I, respectiv media anuală pentru anii II, III sau IV. De asemenea, aproximativ 10% din totalul locurilor de cazare se acordă pe baza dosarelor sociale și medicale.

O altă dimensiune a facilităților oferite de către Universitate constă în amenajarea a 9 cantine pentru studenți. Acestea se află fie în campus (de exemplu, Cantina Hașdeu sau Restaurantul Studențesc din Parcul Sportiv „Iuliu Hațieganu”), fie în incinta facultăților (Facultatea de Drept,

Facultatea de Chimie, Facultatea de Litere, Facultatea de Științe Politice, Administrative sau ale Comunicării și Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Facultatea de Știință și Ingineria Mediului). De asemenea, extensiile universitare de la Sighetu Marmației și Gheorgheni asigură studenților servicii de masă în cantine proprii.

Toate aceste facilități contribuie la dezvoltarea unor politici coerente de dezvoltare sustenabilă datorită faptului că politicile dezvoltate pot fi aplicate la toate dimensiunile vieții studențești (studii, cazare, cantină).

3.5. Facilități de studiu

În ceea ce privește facilitățile de documentare și susținere a învățării, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” oferă studenților acces la resurse diverse de învățare, precum cărți, reviste sau baze de date științifice. Permisul de intrare asigură accesul studenților la toate filialele Bibliotecii Centrale Universitare dar și la bibliotecile fiecărei facultăți. Acestea oferă atât servicii de împrumut la domiciliu, cât și dreptul de a folosi sălile de lectură. Colecțiile bibliotecii și a filialelor conțin numeroase lucrări pe

tema dezvoltării sustenabile. Prin intermediul portalului Anelis Plus, UBB este abonată la prestigioase baze de date internaționale, asigurând astfel accesul studenților și cadrelor didactice la cele mai noi publicații în domeniul dezvoltării sustenabile.

Nu în ultimul rând, UBB vine în ajutorul studenților cu patru centre de specialitate în domeniul consilierii:

(1) Centrul de Carieră, Alumni și Relația cu Mediul de Afaceri (CCARMA) oferă servicii de consiliere și orientare în carieră.

(2) Centrul Student Expert oferă servicii de consiliere psihologică.

(3) Clinica Universitară de Psihologie „Psytech” oferă servicii de evaluare clinică, consiliere psihologică și psihoterapie cognitiv-comportamentală.

(4) Biroul Studenților cu Dizabilități facilitează și sprijină includerea studenților cu nevoi diverse de învățare în viață universitară. De asemenea, biroul are ca scop identificarea acestor nevoi și informarea cadrelor didactice.

3.6. Servicii sociale, medicale și de transport, servicii culturale

Studenții UBB din Cluj-Napoca beneficiază de reduceri sau chiar gratuități la transportul în comun. Astfel, studenții la buget beneficiază de abonament gratuit pe două linii de circulație din oraș (troleibuz, autobuz sau tramvai), iar cei în regim de taxă beneficiază de o reducere de 50% din prețul abonamentului.

În plus, Universitatea Babeș-Bolyai are încheiate parteneriate cu diverse organizații non-guvernamentale, care oferă studenților vouchere de gratuități sau reduceri la diferite alte companii, de la restaurante la cabinele stomatologice sau alte servicii.

Mai mult, studenții UBB beneficiază de asistență medicală gratuită. Fiecărei facultăți îi revine câte un medic, aceștia având cabinetele în Parcul Sportiv „Iuliu Hațegianu”. Nu în ultimul rând, există și un cabinet stomatologic, cu servicii gratuite pentru studenții UBB.

De asemenea, Universitatea pune la dispoziția studenților și comunității clujene, o serie de servicii culturale. Astfel, UBB dispune de o gamă variată de muzeu (Muzeul Zoologic, Muzeul Botanic, Muzeul de Paleontologie, Muzeul de Mineralogie, Vivariul și Muzeul Universității), care au atât un scop educațional, dar servesc și ca bază de cercetare științifică, prin materialul bogat pe care îl dețin. Activitățile acestor muzeu sunt coordonate de Direcția Patrimoniu Cultural Universitar al UBB. Direcția are ca obiectiv major conservarea și promovarea în comunitatea academică și la nivelul publicului larg a patrimoniului muzeal și arhivistic al universității. Accesul în aceste muzeu este gratuit pentru studenții UBB.

Pe lângă muzeu, Universitatea dispune de un Observator Astronomic, aflat în administrația Facultății de Matematică și Informatică.

3.7. Grădini botanice și zone verzi în cadrul UBB

Universitatea dispune de mai multe spații verzi care pot fi folosite pentru recreere și petrecerea timpului liber, dar și pentru scopuri educaționale și de cercetare.

Din acest punct de vedere se remarcă Grădina Botanică „Alexandru Borza”, fondată în anul 1919, unde accesul este gratuit pentru studenții UBB. Grădina Botanică funcționează ca spațiu de recreere accesibil populației Clujului și turiștilor, dar în același timp este și un spațiu educațional și de cercetare unde vizitatorii au ocazia de a cunoaște ecosisteme din România, elemente valoroase din flora nativă și din flora lumii. Grădina Botanică dispune, de asemenea, de un lerbar de renume internațional și de un Muzeu Botanic, unic în România prin colecția lui extraordinară.

Universitatea deține, totodată, Parcul Sportiv „Iuliu Hațegianu”, în cadrul căruia studenții au parte de reduceri la biletul de intrare, la închiriere de săli și terenuri de sport și la utilizarea facilităților oferite de Complexul de Natație al universității.

Unele clădiri ale Facultății de Biologie și Geologie și ale Facultății de Geografie se află în incinta Grădinii Mikó, unde se află cândva cea de a doua grădină botanică a Clujului. Între rămășițele acestei grădini se regăsesc încă anumite specii de arbori.

Căminele universității situate în Complexul Hașdeu sunt înconjurate de o zonă verde cu arbori și cu pajashi.

Extensia universitară din municipiul Gheorgheni, jud. Harghita, funcționează în incinta Parcului Dendrologic Grădina Csíky. Parcul este proprietatea Municipiului Gheorgheni, dar se află în administrația extensiei și adăpostește un număr mare de specii autohtone și alohtone.

Universitatea pune la dispoziția studenților și a cadrelor didactice patru stațiuni de practică și de cercetare: complexele Arcalia (jud. Bistrița-Năsăud), Beliș (jud. Cluj), Baru Mare (jud. Hunedoara) și Grădiște (jud. Hunedoare). Aici se pot desfășura activități de *team building*, tabere, școli de vară, aplicații practice, simpozioane și cursuri comasate. Activități similare pot fi organizate și la extensiile academice din Sighetu Marmației și

Gheorgheni, unde există facilități de cazare iar împrejurimile sunt bogate în valori naturale.

La Arcalia Universitatea dispune de un parc dendrologic (*Parcul*

dendrologic al Castelului Bethlen – cod BN-II-s-A-01614.02), care se află pe lista monumentelor istorice, grupa A.

4. STRATEGII ȘI ACTIVITĂȚI PENTRU DEZVOLTARE SUSTENABILĂ ÎN CADRUL UBB

La nivelul UBB s-au adoptat o serie de măsuri care vizează problematica dezvoltării sustenabile.

4.1. Strategia UBB Goes Green

Având în vedere:

- nevoia pentru implementarea unor politici verzi (*Green policy*) la nivel instituțional, în conformitate cu politicile naționale și internaționale care vizează asigurarea unei dezvoltări sustenabile, protecția mediului și ocrotirea naturii;
- indicatorii colectați de ierarhizarea internațională *GreenMetric*;
- prevederile Planului Strategic al UBB 2016–2020, care reflectă aspirația UBB de a se configura într-o universitate de tip *world class*, vizibilă internațional, bine integrată în aria internațională a educației și cercetării;
- angajamentul de a reduce amprenta ecologică (*ecological footprint*) a UBB;

Universitatea Babeș-Bolyai a decis în 2016, prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 21036/31.10.2016, adoptarea programului „UBB pentru Dezvoltarea Sustenabilă” (*UBB Goes Green*). Se urmărește angrenarea UBB

în mișcarea internațională mai largă legată de dezvoltare sustenabilă și adoptarea unor politici care reduc impactul antropic asupra mediului înconjurător.

Programul *UBB Goes Green* constituie un cadru general de referință și de derulare a activităților academice și administrative din UBB, și este coordonat de Institutul STAR-UBB, incluzând următoarele măsuri minimale, care au fost și sunt operaționalizate, detaliate și implementate gradual, în funcție de resursele financiare disponibile:

- (1) Asigurarea funcționării paginii web green.ubbcluj.ro.
- (2) Introducerea unui buton “green” în aplicația Managementul Activității Academice UBB, care să permită semnalizarea prin bifare a activităților (publicații și conferințe, cel puțin) care au legătură cu dezvoltare sustenabilă.
- (3) Adoptarea la nivel administrativ a unei politici de utilizare

economică a resurselor, de reducere a amprentei ecologice a UBB și a comunității sale academice, precum și a impactul antropic asupra mediului. Astfel, se intervine la nivelul iluminării, utilizării curentului electric, a instalațiilor termice, a apei, precum și la nivelul managementului deșeurilor (netoxice și toxice), a parcărilor, transportului și clădirilor, cu scopul de a reduce amprenta ecologică. În același ordine

de idei, programul stabilește nevoia organizării activităților de educație ecologică la nivel UBB.

Acest program se adresează în primul rând studenților universității, propunându-și pe de o parte, să le sporească gradul de conștientizare a aspectelor privind sustenabilitatea, iar pe de altă parte, să susțină activități și evenimente inițiate de studenți ce abordează tematici ecologice.

4.2. Comisia de Biodiversitate și Dezvoltare Sustenabilă

Înănd cont de programul *UBB pentru Dezvoltare Sustenabilă (UBB Goes Green)*, precum și de multitudinea problemelor legate de valorile naturale găzduite de UBB, *Comisia de evaluare a spațiilor verzi* a Universității Babeș-Bolyai, înființată prin decizia rectorului nr. 1.344 din 26.01.2016, a fost transformată prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 21832 din 26.11.2018 în *Comisia de Biodiversitate și Dezvoltare Sustenabilă*. Comisia este alcătuită din specialiști din cadrul Grădinii Botanice, a Parcului Sportiv „Iuliu Hațegianu”, a Direcției Generale Administrative, respectiv din cadre didactice de la Facultatea de Biologie și Geologie și de la Facultatea de Știință și Ingineria Mediului.

Comisia analizează starea

valorilor naturale aflate în administrarea UBB și elaborează documente strategice cu privire la modalitățile de ocrotire a acestora, dar și cu privire la acele măsuri de educație ecologică care duc la conștientizarea importanței păstrării lor. Comisia avizează orice intervenție asupra valorilor naturale ale UBB și, în mod special, analizează starea vegetației arbustive și arboricole și propune măsuri de corecție prin toaletare, tăiere, plantare. Totodată, comisia elaborează un ghid pentru tratarea copacilor bătrâni și uscați.

Până la finalul fiecărui an calendaristic, Comisia de Biodiversitate și Dezvoltare Sustenabilă pregătește *Raportul de dezvoltare sustenabilă* care tratează gradul de împlinire al obiectivelor cuprinse în *Programul UBB*.

Goes Green. Se formulează soluții, se elaborează strategii și se stabilește un calendar pentru îndeplinirea acestora,

realizându-se inclusiv o actualizare și dezvoltare a *Programului UBB Goes Green*.

4.3. Implementarea strategiei de dezvoltare sustenabilă

La nivelul Universității Babeș-Bolyai se organizează anual o serie de activități care contribuie la dezvoltarea sustenabilă a instituției și la înrădăcinarea importanței sustenabilității în mediul academic. Astfel:

- dezvoltarea continuă a Grădinii Botanice „Alexandru Borza”;
- campanie de plantare de arbori în Parcul Sportiv Iuliu Hațegianu organizată de către Direcția de Comunicare și Relații Publice a UBB;
- campanie de donare de sânge organizată de către Direcția de Comunicare și Relații Publice a UBB;
- colectarea deșeurilor toxice de către firme abilitate.

Pentru a îndeplini obiectivele strategice ale *Programului UBB Goes Green* pe parcursul anului 2018 s-au realizat:

- măsurători ale nivelului de radon în fiecare clădire a UBB;

- măsurători ale nivelului de radiații nucleare în cazul laboratoarelor în care se utilizează substanțe radioactive;
- amplasarea de recipiente pentru colectarea bateriilor uzate în mai multe clădiri ale UBB.

Reducerea consumului de energie și de hârtie s-a realizat prin acțiuni punctuale, dar și prin strategii de lungă durată, astfel:

- s-a înlocuit conducta principală de apă în clădirea de Zoologie a Facultății de Biologie și Geologie;
- Centrul de Management al Cercetării Științifice și Direcția Generală Administrativă, acceptă anumite documente și în format electronic, contribuind astfel la reducerea folosirii hârtiei.

În vederea popularizării ideii de sustenabilitate și abordare ecologică în ultimii ani:

- Facultatea de Știință și Ingineria Mediului a organizat conferința internațională *Environmental Legislation, Safety Engineering and Disaster Management*, ed. a 12-a la Cluj-Napoca, în perioada 17-19.05.2018
 - s-au organizat o serie de evenimente de educație ecologică în cadrul Grădinii Botanice „Alexandru Borza”, în cadrul Facultății de Biologie și Geologie și în cadrul Facultății de Științe și Ingineria Mediului (*Laborator interdisciplinar pentru conștientizarea și pregătirea populației*) cu ocazia diferitelor evenimente, de ex.: Ziua polenizerilor, Natura se pregătește de iarnă, Petale zburătoare, Evenimentul Prietenii Științei, Ziua mediului;
 - s-au instalat panouri informative trilingve (română, maghiară și engleză), în Grădina Botanică, despre flora română și s-au construit astfel două trasee educaționale.
- În final, pentru a promova cultura incluziunii sociale și a politicilor nediscriminatorii, Universitatea Babeș-Bolyai și-a asumat prin Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 10480 din 18.06.2018 elaborarea unui Ghid pentru combaterea discriminării.

5. FINALITĂȚI ȘI DIRECȚII STRATEGICE DE ACȚIUNE

5.1. Rezultate și indicatori

Un rezultat direct al asumării dezvoltării sustenabile este prezența UBB în ierarhizarea internațională Green Metric, ierarhizare care evaluează universitățile în funcție de indicatori ce privesc, printre altele, sustenabilitatea, dezvoltarea durabilă și folosirea responsabilă a resurselor. Astfel în 2018 instituția noastră s-a plasat pe locul 340 din lume, fiind poziționat pe locul 2 din România (<http://greenmetric.ui.ac.id/overall-ranking-2018/>).

În ceea ce privește îndeplinirea indicatorilor UNECE care vizează instituțiile de învățământ superior (conform chestionarului elaborat de Comisia Economică pentru Europa a ONU atașat la documentul ECE/CEP/AC.13/2018/4), situația în UBB este următoarea:

Tema 2. Promovarea dezvoltării sustenabile prin forme de educație formală, non-formală și informală

Indicator 2.1: Probleme cheie ale dezvoltării sustenabile sunt prezente în educația formală

Sub-indicator 2.1.1: O serie de programe de studii ale UBB vizează

probleme de dezvoltare sustenabilă: relații internaționale, securitate și rezolvarea conflictelor, democrație și guvernanță, drepturile omului, diversitate culturală, egalitatea de gen, protecția mediului, analiza riscurilor, ocrotirea naturii, managementul deșeurilor, ecoturism sustenabil, etc.

Sub-indicator 2.1.2: Majoritatea rezultatelor învățării (competențe, atitudini, valori) sprijină implicit obiectivele strategiei de dezvoltare sustenabilă, în cadrul fiecărui nivel de studiu: licență, masterat, doctorat.

Sub-indicator 2.1.3: În cadrul fiecărui nivel de studiu (licență, masterat, doctorat) sunt promovate metode de predare și învățare care sprijină implicit educația pentru dezvoltare sustenabilă. Totodată, în cadrul modulului de formare psihopedagogică a studentilor nivel I și II, precum și în cadrul specializării *Pedagogie învățământului primar și preșcolar*, sunt discutate detaliat acele tehnici de predare și învățare care vin în sprijinul principiilor dezvoltării sustenabile.

Indicator 2.3: Este promovată o abordare instituțională a problemelor legate de dezvoltare sustenabilă/educație pentru dezvoltare sustenabilă

Sub-indicator 2.3.1.: Prin adoptarea *Strategiei UBB Goes Green*, și prin formarea *Comisiei de Biodiversitate și Dezvoltare Sustenabilă*, UBB s-a angajat pentru implementarea măsurilor necesare privind dezvoltarea sustenabilă și educația pentru dezvoltare sustenabilă.

Sub-indicator 2.3.3.: Universitatea Babeș-Bolyai monitorizează constant (anual) indicatorii folosiți de Green Metric în relație cu dezvoltare sustenabilă și educație pentru dezvoltare sustenabilă. În același măsură, UBB monitorizează anual și gradul de realizare al obiectivelor propuse în strategia *UBB Goes Green*.

Indicator 2.4: Problema educației pentru dezvoltare sustenabilă este tratată și de sistemele de managementul și evaluare a calității.

Sub-indicator 2.4.1.: Sistemul de managementul și evaluare a calității al UBB se conformează la cerințele impuse de lege și se aliniază practicilor folosite la nivel internațional. Indicatorii folosiți în cadrul Green Metric sunt monitorizați anual, iar evaluarea satisfacției studentilor, care se realizează bianual, vizează o serie de probleme legate de dezvoltare sustenabilă și educație.

5.2. Obiective pe termen lung

Identificarea și operaționalizarea unui sistem de măsuri instituționale, focalizate pe dezvoltare sustenabilă la nivelul universității și pe crearea unui mediu universitar favorizant, în condițiile promovării competitivității și excelenței. Astfel se dorește dezvoltarea dimensiunilor în cadrul cărora se aplică politici verzi (vezi *Planul de acțiune*).

Îndeplinirea acestor obiective va fi monitorizată constant de către Institutul Star UBB și de către Comisia de Biodiversitate și Dezvoltare Sustenabilă, iar anual se va elabora un raport asupra politicilor de dezvoltare sustenabilă aplicate la nivel UBB.

5.3. Plan de acțiune

Obiective	Acțiuni	Grad de realizare (0-nerealizat, 1-nesatisfăcător, 2-satisfăcător, 3-avansat, 4-realizat)	Termen de implementare
Iluminare și electricitate			
Reducerea consumului electric	1. Folosirea exclusiv a becurilor economice și înlocuirea becurilor incandescente cu becuri cu consum redus de electricitate (clasa A de consum energetic).	2	decembrie 2019
	2. Universalizarea prezenței în toate clădirile universității a mijloacelor de avertizare prin inscripții legate de importanța economisirii și de întreruperea alimentării cu energie electrică pentru sistemele de iluminat sau pentru instalațiile de laborator (la terminarea programului de lucru).	1	iunie 2019
	3. Analiza oportunității amplasării unor panouri solare pentru producerea apei calde pentru uz menajer cu scopul reducerii consumului de electricitate (în cazul utilizării boilerelor) și a costurilor privind alimentarea cu apă caldă de la rețeaua publică.	0	analiza oportunității la diferite clădiri ale UBB până în decembrie 2019
Instalații termice – gaz			
Reducerea consumului de gaz	Înlocuirea sobelor de teracotă cu încălzire centralizată în fiecare clădire a UBB pentru a reduce substanțial consumul de gaz și implicit producerea în exces a dioxidului de carbon.	2	analiza oportunității la diferite clădiri ale UBB până în decembrie 2019
Apă			
Reducerea consumului de apă	Înlocuirea instalațiilor de apă cu grad avansat de uzură morală cu unele economice.	2	analiza oportunității la diferite clădiri ale UBB până în decembrie 2019
	Montarea de robinete și baterii cu temporizare pe instalațiile sanitare.	0	analiza oportunității la diferite clădiri ale UBB până în decembrie 2019

Obiective	Acțiuni	Grad de realizare (0-nerealizat, 1-nesatisfăcător, 2-satisfăcător, 3-avansat, 4-realizat)	Termen de implementare
	Înlocuirea WC-urilor și pisoarelor vechi cu unități noi cu consum redus de apă.	0	analiza oportunității la diferite clădiri ale UBB până în decembrie 2019
	Introducerea de mijloace de avertizare cu inscripții legate de importanța economisirii apei.	1	iunie 2019
	Folosirea unor produse ecologice de curățenie a spațiilor universității.	0	analiza posibilităților de achiziționare a astfel de produse până în decembrie 2019
Deșeuri – hârtie, plastic, sticlă			
Managementul deșeurilor reciclabile	Adoptarea unei politici explicite, generalizate la nivelul întregii instituții, de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor de hârtie/plastic/sticlă, mai ales în cămine, birouri și în cafetării.	1	noiembrie 2019
	Instruirea personalului și studenților pentru reducerea consumului de hârtie prin tipărirea pe două fețe și prin evitarea tipăririi inutile.	3	
	Universalizarea prezenței în toate clădirile universității a mijloacelor de avertizare prin inscripții legate de importanța economisirii și reciclării hârtiei.	1	iunie 2019
	Amplasarea unor coșuri de gunoi în fiecare clădire destinate special pentru colectarea selectivă a hârtiei, a deșeurilor din plastic și sticlă.	1	noiembrie 2019
	Organizarea colectării deșeurilor la nivel de universitate	4	
	Reducerea consumului de hârtie prin solicitarea/acceptarea documentelor în format electronic în locul celor pe suport de hârtie (acolo unde este posibil).	2	noiembrie 2019
Deșeuri – materiale toxice			
Managementul deșeurilor toxice	Elaborarea unei proceduri clare la nivel UBB privind utilizarea și colectarea materialelor toxice și a	3	noiembrie 2019

Obiective	Acțiuni	Grad de realizare (0-nerealizat, 1-nesatisfăcător, 2-satisfăcător, 3-avansat, 4-realizat)	Termen de implementare
	deșeurilor cu risc ridicat pentru sănătate și pentru mediul înconjurător, precum și instruirea personalului didactic, de cercetare și didactic auxiliar, inclusiv studenți, în ceea ce privește procedurile de utilizare și colectare.		
	Amplasarea unor puncte de colectare a deșeurilor în facultățile cu profil experimental.	1	analiza situației până în noiembrie 2019
	Amplasarea în câteva clădiri ale universității la intrarea principală, a unor containere pentru colectarea bateriilor uzate.	2	iunie 2019
	Organizarea colectării anuale a deșeurilor chimice și a materialelor cu risc ridicat pentru sănătate (de ex. ace, pipete etc.) de la facultățile cu profil experimental; organizarea colectării anuale a uleiului uzat de la cămine	4	
Deșeuri – biomasă vegetală			
Managementul deșeurilor vegetale	Amplasarea/achiziționarea unei instalații pentru compostarea materiei vegetale lemnioase/ierboase rezultate din igienizarea spațiilor verzi ai UBB; valorificarea biomasei vegetale poate rezulta într-o cantitate importantă defertilizator util parcurilor UBB și Grădinii Botanice.	1	se propune analiza acestor soluții până în decembrie 2019
Deșeuri – echipamente electrice uzate			
Managementul echipamentelor electrice uzate	Organizarea colectării anuale a echipamentelor electrice uzate sau inutilizabile (de ex. monitoare, imprimante, computere, echipamente diverse etc.) la nivel de universitate.	2	noiembrie 2019
Parcări, transport, clădiri			
Managementul sustenabil al parcărilor, clădirilor și încurajarea utilizării mijloacelor de transport eco	Adoptarea unei politici de reducere a spațiilor folosite pentru parcări în cadrul universității și utilizarea lor ca spații verzi	0	analiza situației existente până în noiembrie 2019
	Amenajarea unor spații speciale pentru parcări în toate unitățile Universității, spații acoperite, în caz de ploaie. Mai general, adoptarea	2	analiza situației existente până în iunie 2019

Obiective	Acțiuni	Grad de realizare (0-nerealizat, 1-nesatisfăcător, 2-satisfăcător, 3-avansat, 4-realizat)	Termen de implementare
	unei politici explicite de încurajare a metodelor alternative de transport către/de la universitate (mersul pe jos, cu bicicleta, cu transportul în comun).		
	Realizarea de acoperișuri și fațade verzi pe acele clădiri ale UBB, care permit acest lucru.	0	analiza situației existente până în iunie 2019
	Amplasarea unor figurine (autocolante) de păsări prădătoare pe suprafetele mari de geam în clădirile UBB aflate în imediata vecinătate ale unor zone verzi, pentru a reduce impactul negativ al greamurilor asupra păsărilor cântătoare.	1	noiembrie 2019
Educația ecologică a comunității academice și ocrotirea naturii			
Organizarea educației ecologice la nivel de UBB	Înființarea unui centru de educație ecologică al UBB cu implicarea a mai multor facultăți și unități	0	analiza oportunității până în iunie 2019
	Introducerea pe scară mai largă în curriculumul universitar a activităților legate de dezvoltare sustenabilă și protecția mediului și/sau a unor activități transversale de profil.	2	analiza situației existente până în iunie 2019
	Organizarea și susținerea evenimentelor cu profil de educație ecologică organizate în cadrul universității de către UBB sau în parteneriat cu alte organizații (de ex. Noaptea Privighetorilor în colaborare cu Societatea Ornitologică Română etc.).	4	
	Implicitarea studenților în programul <i>UBB Goes Green</i> și organizarea de acțiuni studențești ca parte a programului.	1	iunie 2019
	Realizarea de activități comune cu studenții și cadrele didactice/de cercetare ale UBB, care să implice comunitatea (cetățeni, ONG-uri, școli) pentru creșterea gradului de conștientizare cu privire la aceste aspecte de sustenabilitate.	2	analiza situației existente până în noiembrie 2019
	Asigurarea sprijinului instituțional al activităților de igienizarea a parcurilor	4	

Obiective	Acțiuni	Grad de realizare (0-nerealizat, 1-nesatisfăcător, 2-satisfăcător, 3-avansat, 4-realizat)	Termen de implementare
	organizate de către organizații studențești (de ex. Complexul Sportiv „Iuliu Hațieganu”, Grădina Mikó, Complexul Studentesc Hașdeu, etc.).		
	Definirea parcurilor și a zonelor verzi ale UBB (ex. Grădina Botanică „Alexandru Borza”, Parcul Dendrologic de la Arcalia, Complexul Sportiv „Iuliu Hațieganu”, etc.) ca piloni majori în programul <i>UBB Goes Green</i> (ex. amenajarea unor spații verzi cu materiale reciclabile); utilizarea acestor zone în studii pilot, amplasarea unor panouri informative multilingve despre viețuitoarele din grădinile și parcurile UBB, în colaborare cu Facultatea de Biologie și Geologie.	2	noiembrie 2019
	Elaborarea unei broșuri <i>UBB Goes Green</i> în limbile universității, respectiv în limba engleză, pentru conștientizarea aplicării politicilor verzi în UBB.	0	noiembrie 2019
	Cartarea valorilor naturale ale parcurilor universității.	0	noiembrie 2019
	Elaborarea unui ghid pentru tratarea copacilor bătrâni și uscați	1	iunie 2019